

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 1157

Doknr.
822257

Dato
20-03-2024

Folketingets Socialudvalg har d. 5. februar 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 208 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Katrine Daugaard (LA).

Spørgsmål nr. 208:

"Vil ministeren kommentere artiklen "Socialrådgivere fortæller, at de skulle skrive under på, de ikke ville sige noget kritisk om afdelingen: - Det er helt vildt" på fyens.dk den 3. februar 2024 og redegøre for, om ministeren finder brugen af tavshedsklausuler i orden, herunder om disse er gældende, hvis en tidligere medarbejder har kendskab til, at hun selv eller andre i kommunen begår alvorlige lovovertrædelser, som endda er ledelsesbestemte, og som f.eks. gør, at børn ikke får den hjælp de burde?"

Svar:

Jeg kan indledningsvist oplyse, at jeg som minister ikke kan gå ind i en konkret sag eller pålægge en kommune at træffe en bestemt afgørelse i en sag. Det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for de sager, der behandles i kommunen, og som er ansvarlig for, at kommunens forvaltning fungerer tilfredsstillende og i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Det fremgår af den artikel, der henvises til i spørgsmålet, at kommunen omtaler en gensidig loyalitetsforpligtelse i forbindelse med fratrædelser, som af nogle medarbejdere bliver udlagt som en "mundkurv".

Jeg kan henvise til, hvad Folketingets Ombudsmand skriver om emnet på ombudsmanden.dk, hvor følgende fremgår:

"Offentligt ansatte har en udstrakt ytringsfrihed. Det betyder, at de på egne vegne kan deltage i den offentlige debat og fremføre personlige meninger og synspunkter. Det gælder også, når man som offentligt ansat udtaler sig kritisk om ens eget arbejdsområde. Men beskyttelsen gælder ikke, når man udtaler sig på myndighedens vegne. Her er det ledelsen, som beslutter, hvem der må udtale sig, og hvad de må sige. Offentligt ansatte er desuden – ligesom alle andre borgere – underlagt visse begrænsninger i deres ytringsfrihed."

Om begrænsninger i offentligt ansattes ytringsfrihed fremgår bl.a. følgende på Folketingets Ombudsmands hjemmeside:

"Offentligt ansattes ytringsfrihed er begrænset af reglerne om tavshedspligt. Offentligt ansatte må som det klare udgangspunkt ikke ytre sig om oplysninger, der er omfattet af tavshedspligten. Hovedbestemmelsen om tavshedspligt

findes i straffelovens § 152. Det fremgår heraf, at tavshedspligten kun omfatter fortrolige oplysninger, som den ansatte har fået kendskab til via sit arbejde.”

Det fremgår endvidere, at fortrolige oplysninger f.eks. kan være oplysninger om enkeltpersoners private forhold, det offentliges økonomiske interesser eller hensynet til en myndigheds interne beslutningsproces.

Det fremgår dertil, at offentligt ansatte – ligesom alle andre borgere – bl.a. er omfattet af de almindelige begrænsninger af ytringsfriheden, der følger af reglerne i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser.

Endelig kan jeg oplyse, at der fremgår følgende på Ombudsmandens hjemmeside:

”Ledelsen kan ikke pålægge en offentligt ansat yderligere begrænsninger i ytringsfriheden. Ledelsen kan således ikke begrænse de ansattes ytringsfrihed med henvisning til f.eks. loyalitetsforpligtelsen mellem en ansat og dennes arbejdsplads.”

Jeg kan henvise til Folketingets Ombudsmands hjemmeside for yderligere information om offentligt ansattes ytringsfrihed: [Offentligt ansattes ytringsfrihed \(ombudsmanden.dk\)](http://ombudsmanden.dk)

Jeg kan endvidere oplyse, at fagpersoner er underlagt en skærpet underretningspligt efter § 133 i barnets lov. Det betyder bl.a., at man som fagperson har pligt til at underrette kommunen, hvis man har en bekymring for, at der er børn og unge, der ikke får den hjælp, de bør få. Der er tale om en personlig pligt, og det påhviler derfor den enkelte at reagere og handle på egen bekymring, hvis man bliver bekendt med et barn eller en ung, som kan have brug for hjælp og støtte. Reglerne om underretning vil altid gå forud for andre regler om tavshedspligt. Det betyder, at de faggrupper, der er underlagt den skærpede underretningspligt, er forpligtigede til at underrette kommunen, selv i de tilfælde hvor de ifølge lov eller andre regler har tavshedspligt.

Det gælder i øvrigt, at enhver, der oplever, at en kommune ikke foretager de fornødne sagsbehandlingsskridt eller iværksætter en tilstrækkelig indsats over for et barn eller ung, har mulighed for at underrette Ankestyrelsen. Det gælder bl.a. også fagpersoner, der har underrettet kommunen, men som er utrygge ved, om kommunen handler relevant. Ankestyrelsen har mulighed for af egen drift at undersøge sagen og pålægge kommunen at træffe afgørelse eller foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt i en sag.

Hvis man har en konkret bekymring for et barn, der ikke får den nødvendige hjælp, vil jeg derfor gerne opfordre til, at man retter henvendelse til Ankestyrelsen, som kan tage stilling til, om der er grundlag for at foretage yderligere.

Jeg kan desuden henvise til min besvarelse af SOU alm. del spm. nr. 227 (2023-24), der er vedlagt som bilag 1. Af svaret fremgår, at jeg har modtaget en redegørelse fra Nordfyns Kommune, som er oversendt til socialudvalget til udvalgets fortrolige orientering. Det fremgår endvidere af svaret, at Ankestyrelsen er i gang med at undersøge, om de finder anledning til at rejse en tilsynssag.

Med venlig hilsen
Pernille Rosenkrantz-Theil
Social- og boligminister

Bilag:
Bilag 1. SOU alm. del – svar på spm. 227 (2023-24)